

ШОЪЛ ТАВЫСЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫК
ЯМАГАТ-ПОЛИТИКАЛЫК ГАЗЕТА

ГОЛОС СТЕПИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 10 (8646)

9 МАРТ

2017 йыл

КИШИ ЮМА

НАВРУЗ АЙЫ

1931-нши йылдан алып шыгады

ЯЗБАДАН СОНЪ

Бизди армаган да белсенли ислемерге
шакырады

Оъткен февраль айынынъ басында Дагестан Республикасынынъ Акимбасы Рамазан Абдулатиповтынъ Дагестан Республикасынынъ Халк Йыйынына каратылып оқылган Язбасы энди де республикадынъ ямагат-политикалык яшавынынъ маънели озгериси болып калады. Соны ман байланыста тоъменде Дагестан Республикасынынъ Сырт территориаллык округындагы Дагестан Акимбасынынъ толы ыхтыярлы ваъкили Владимир Деревянкодынъ эм Дагестан Республикасынынъ Халк Йыйынынынъ депутаты, республика парламентининъ Курылыс, ЖКХ, коьлик эм байланыс комитетининъ председатели Мурат Мамаевтинъ ойларын баспалаймыз.

Владимир Деревянко, Дагестан Республикасынынъ Сырт территориаллык округындагы Дагестан Акимбасынынъ толы ыхтыярлы ваъкили:

– Дагестан Республикасынынъ Акимбасынынъ йыл сайынлык Язбасы – ол стратегиялык документ, сонынъ иштелигинде тек яшав аьрекетимиздинъ баъри де тармакларынынъ сырагылары тувыл, ама солай ок республикадынъ оьрленуьвининъ бас йоллары белгиленген.

Язбада республикадагы ямагат-политикалык эм социал-экономикалык аьллерине терен белги берилген, сонынъ негизинде влаьстинъ баъри де тармаклары, солай ок муниципаллык образованиелери алдында борышлар салынган.

Соны ман бу документ социал-экономикалык оьрленуьвдинъ бас ниетин ашык коьрсетеди, олай дегени дагестаншылардынъ яшавынынъ сапатын арттырувды. Бу ягыннан Язбадынъ маънели социаллык мырады бар, неге десе влаьстинъ законодательлик эм толтырувшы органлары энъ де бас деп аьдем уьшин куллык этедилер.

Бу Язбада республикада айырым ийги сулып йыйналганы эм республика етекшиси озган йыллардагы аьллерди республика эм баска регионлардынъ аьллери мен тенълестирип тергегени ашык билинеди.

Республика етекшиси Дагестан оьткен доьрт йыллардынъ ис сырагылары бойынша Россиядынъ оьрленип баратаган регионларынынъ сырасында экенин айы-

Мурат Мамаев, Дагестан Республикасынынъ Халк Йыйынынынъ депутаты, республика парламентининъ Курылыс, ЖКХ, коьлик эм байланыс комитетининъ председатели:

– Дагестан Акимбасы Рамазан Абдулатиповтынъ Дагестан Республикасынынъ Халк Йыйынына каратылган Язбасында дагестан ямагатынынъ аьллерине терен эм баъри яклы тергев этилинген, экономикада оьрлентуьвдинъ йоллары акында айтылган, социаллык, политикалык тармакларынынъ сораьлары коьтерилген эм келеектеги йылларга республикада оьрлентуьв приоритетлери белгиленген.

Республика басшысы илгери карап, сырагыларга етисуьв ниет пен куллык этпеге шалысады, соны ман байланыста ол бир неше министрстволар эм ведомстволар етекшилерининъ куллыклары ман макул тувыл экенин билдирген.

Ызгы йылларда аз ислер этилинме-

рып шайытлаган. Ол приоритетли проектлердинъ яшавга шыгарылуви негизинде ашык кепте тергевшилер ямагаты, ямагаттынъ оьзи мен бирге оьткерилетаган туьрленислердинъ иштелигин, ниетлерин эм борышларын белгилеген. Р.Абдулатипов дагестаншыларга оьз ара ортаклыгынынъ, бир команда экенилигининъ, куры тек оьзине тувыл, ама Дагестан, Россия уьшин де ислеп болаяклыгынынъ сезими кайтувын аян мысаллар ман беркитеди. Ол зат оьз оьзиннен болмайды. Биз тек бирге, бир команда болып, Дагестанды аягына тур-

ген. Оьз Язбасында Рамазан Гаджимуратович тек уьстинликлер тувыл, ама

гызувдынъ уллы борышларын шешпеге болаягымызды белгилейди.

Республика етекшиси: «Дагестан «йорыксыз согыс» заманын оьтти эм ийги тийисли кепте оьрленуьв шагына кирди. Дагестандагы аьллер онъайлы, аьруьв эм белги берилип болатаган кепке келтирилди. Дагестан халкы туьзилис аьрекетине онъланган», – деп бизди оьз тувган ери-миз уьшин, алдымызда турган етисевликлерди тайдырув эм борышларды шешуьв уьстинде армаган да белсенли куллык этпеге шакырады.

маьселелер акында да айтканы айлак та маънели. Соны ман бирге республика акимбасы аьне яде мине тармактагы ислердинъ аьллери уьшин етекшилердинъ байыр яваплылыгынынъ зонасын белгиледи. Ол Дагестан Республикасынынъ Халк Йыйынынынъ влаьстинъ законодательлик эм ваькиллик органы эсабында туткан орыны артканын, солай ок депутатлар сырасында яслардынъ саны оьсуьвин белгилеген.

Язбада патшалыктыкы тувыл байырылык кеплери болган авыл хозяйстволык организацияларды колтыклав, солай ок ерлерди пайдалы кепте кулланув ягыннан федераллык законодательствосына туьрленислер киргистуьв бойынша кенъеслер аьзирлемеге кереги акында айтылган.

Республика Акимбасы яратувшылык союзлары акында да закон кабыл этуьв эм кала курылыс аьрекетин акында законга туьрленислер киргистуьв керегин коьрсеткен.

РЕСПУБЛИКА БОЙЫНША

Маънели
йолыгыс

28-нши февральде Дагестан Республикасынынъ Миллет политика бойынша министерствосында министр Татьяна Гамалей Россия Федерациясында Ислам республика Иран Посольствосынынъ маданият сораьлары бойынша маслагатшысы Реза Малек мен йолыгыс озгарды.

Шарада Миллет политика бойынша министрининъ биринши орынбасары Гарун Давыдов, миллет политика бойынша министрининъ орынбасары Арсен Махмудов, маданият бойынша атташе Махди Саадатнежад, посольство куллыкшысы Кабулшо Идрисов, Россия Федерациясынынъ Шет эллер министерствосынынъ Дагестан Республикасындагы ваъкили Гасан Магомедов.

2016-ншы йыл Иран Ислам Республикасынынъ Россия Федерациясында Толы ыхтыярлы Элшиси Меъди Санап озган йыл октябрь айында Дагестанда болган эди.

Дагестан Республикасынынъ Акимбасы Рамазан Абдулатипов пан йолыгыста Элши белгилегенлей, Дагестан ога ювык маданияты ман, тарихи мен эм аьдетлери мен сыйлы республика.

Рамазан Абдулатипов белгилегенлей, Дагестан Ираннынъ административли единицалары ман да катнас эм дослык тутады.

Куллыкты
ийгилендируьв
мыратта

Бу йыл 9-10 мартта ДГУ-дынъ филология факультетинде «Дагестан Республикасында 2025-нши йылга дейим коьлем информациялык амаллардынъ оьсуьви» деген стратегиялык сессия озгарылаак. Шарада республикалык эм муниципаллык коьлем информациялык амаллардынъ бас редакторлары, журналистлердинъ тармак биригуьвлерининъ ваькиллери, толтырувшы влаьстинъ органлары, Дагестан Республикасынынъ Акимбасынынъ эм Оькиметининъ администрациясы ортакшылык этееклер.

Сессиядынъ бас мырады – Дагестан Республикасынынъ Акимбасынынъ «Коьлем информациялык амаллардынъ 2025-нши йылга дейим оьсуьви» деген Указынынъ проектин аьзирлев.

Бу шара – Дагестан Республикасынынъ коьлем информациялык амалларынынъ маънели маьселелерин эм оьсуьвининъ борышларын ойласув уьшин ийги амал. Мунда Россиядынъ белгили спикерлерининъ катнасуьви шарадынъ маънесин коьтереди. Сессияда каралаак бас сораьлардынъ бириси – билимлендируьв тармагында информациялык политикадынъ онълануьви.

«Сессиядынъ тамамлары коьлем информациялык амаллардынъ эм республикадынъ влаь органлары ман катнасуьвлардынъ сапатын арттырар эм бизге биргелес куллыкты ашык этпеге мырсат берер деп ойлайман», – деп билдирди Дагестан Республикасынынъ Оькиметининъ Председателининъ орынбасары Екатерина Толстикова.

ЙОЛЫГЫС

«Ногай тили: саклав эм оьрлендируув»

Янбыларда Дагестан патшалык педуниверситетининь ректоры, профессор Магомед Абдулаевтинь «Ногайский район» МО акимбасы Казмагомед Янбулатов пан йолыгысы болып озды.

Йолыгыс «Ногай тили: саклав эм оьрлендируув» деген тематикалык тоьгерек стол озгарылаягына аьзирлик коьруув мен байланыслы эди. Ол ногай интеллигенциясы, министерстволар эм ведомстволар, илми учреждениелер эм институтлар, республикалык коьлем информация амаллар эм ямагат организациялар ваькиллерининь ортакшылык этуьви мен ДГПУ майданында озгарылаяк.

ДГПУ ректоры Магомед Абдулаев эм «Ногайский район» МО акимбасы Казмагомед Янбулатов форумнынь уйгынлав комитетин туьзуьвди, шарада катнасуьшыларды ойластылар.

Хабарласув барысында Магомед Абдулаев ДГПУ етекшилиги эм окытуьшылары алдында туратаган маьнели борыш баьри ямагат тармактарга кирискен, диалог уьшин ашык янбы яслар несилин тербиялав экенин белгиледи.

«Сонынь уьшин бизим йогары окув ошагында баьри керекли аьллер (яшав, тамакланув, спорт секциялары) туьзилген, а студентлер болса туьрли социаллык проектлерде катнасадылар. Ама энть маь-

нелиси: университетте студентлер билимли специалистлер мектеблерде балаларды окытаяк педагоглар болмага, окув ошакларда билимлендируув эм тербиялав аьрекет аьлин туьзбеге кереклер», – деп белгиледи Магомед Абдулаев.

«Ногайский район» МО акимбасы Казмагомед Янбулатов бу йогары окув ошагында окытув аьрекет кеспили уйгынланатаганы коьринетаганын, окув ошагынынь етимислерине эм шараларына, боьтен де Дагестан халкларынынь ана тиллерин яклав бойынша, маьне беретаганын, ДГПУ-дынь дагестан филология факультетинде ногай тил боьлигин туьзуув ногай маданиятын оьрлендируувге уйкен уьлис косатаганын белгиледи.

Мунда окувдан баска болып, яслардынь ань-эдап яктан тербиялануву маьнели: ол – окув ошагында ийги этип салынган аьрекет, яшавдынь спорт кеби, ол – студентлердинь дуныяга эм тоьгеректегиге карасы... ДГПУ-дынь билимлендируув эм тербиялав аьрекетинде бу баьри заттынь барлыгы суьйинтеди», – деп белгиледи «Ногайский район» МО акимбасы Казмагомед Янбулатов.

Ногай районынынь ямагаты атыннан Казмагомед Янбулатов ДГПУ ректоры Магомед Абдулаевке ногайлардынь тарихи эм маданияты акында китапти савкатлады.

РЕСПУБЛИКАДА

Сырасы беркитилген

«Куьштен тугылатаган ерлерде аьдем ыхтыярларын канагатлав артыннан ямагат тергев акында эм куьштен тугылатаган ерлердеги аьдемлерге демевлик этуьв акында» деген 10.06.2008-нши йылдагы 76-ншы номерли Федераллык законы ман келисли кепте Дагестан Республикасынынь ямагат карав комиссиясы туьзилген. Россия Ямагат палатасынынь советининь 53-нши номерли 20.10.2016-ншы йылдагы карары ман сонынь сырасы 9 аьдемнен беркитилген:

Абдулаев Камиль Магомедович
Гаджиев Магомед Набибуллаевич

вич

Гамзатова Лейла Магомедовна
Кумаев Давид Магомедович
Мусаев Баграт Гамзатович
Омаров Омар Нурутдинович
Темирова Мадина Гаруновна
Умаев Осман Исаевич
Хадулаев Шамиль Мутайевич

Дагестан Республикасынынь ямагат карав комиссиясыннь орынласкан ери: **367001, ДР, Махачкала, Ленин атындагы орамы, 2-нши уй А.**

А. БРЕЧАЛОВ,

РФ Ямагат палатасынынь секретари.

РАЙОН АДМИНИСТРАЦИЯСЫНДА

Терроризмге карсы комиссия акында

Дагестан Республикасы еринде терроризмге карсы аьрекет этуьв тармагында патшалык политикады яшавга шыгарув, «Ногайский район» МО-сында терроризмге карсы аьрекетти ийгилендируув эм пайдалыгын арттырув мырада, «Терроризмге карсы аьрекет этуьв акында» Федераллык законы ман (6 март 2006 й., № 35-ФЗ, «Россия Федерациясында ерли самоуправлениеди уйгынлавдынь ортак принциптери акында» Федераллык законы ман (06.10.2003 й., № 131-ФЗ, п. 6.1, ст. 15) етекшиленип, «Ногайский район» МО акимбасынынь токтасы кабыл этилип алынды. Сога коьре, «Ногайский район» МО-сында Антитеррористтик комиссиясы туьзилди эм тоьмендеги аьлде онынь сырасы беркитилди:

Янбулатов Казмагомед Зейнадинович – «Ногайский район» МО акимбасы, комиссия председатели.

Янполов Алибек Абдулаевич – Кизляр каласында ДР бойынша РФ УФСБ боьликтинь 3-нши боьлигининь начальниги, комиссия председателининь орынбасары (соьйлесуьвге коьре).

Межитов Амирхан Зейнадинович – «Ногайский район» МО администрация акимбасынынь орынбасары, комиссия секретари.

Комиссия аьзалары:
Койлубаев Абдурахман Ильясович – Ногай районы бойынша Россия ОМВД начальнигининь куьлгын юритуьвши.

АВЫЛ ЕРИНДЕ

Биргелесип ислейик

«Коьптен коян кутылмас» деген ногайдынь такпагы бизди биргелесип ислевге шаьырады. Акыйкатлай да, халк бирлессе, онынь куьши де коьбееди, куьлгынынь сырагысына да тез етеди.

Бу кыстынь бир аьзлы куьнлеринде Терекли-Мектеб авылынынь Киров, Титов, Сулейман Стальский, Мир орамларында электроярк трансформаторы токтайды. Онынь ясалуву 10 куьнге дейим соьзылмага болаяк экен. Кыс куьнинде электроярксыз калув бек кыйын экени аьр кимге де белгили. Белгиленген орам яшавшылары тез арада маьселесин шешуьв уьстинде каьрлейдилер : Терекли-Мектеб авылынынь акимбасы З.Аджибайрамов пан, орамлардынь депутатлары Арслан Бакиев эм Асанбий Дельянов пен йолыгисадылар, озлери орам яшавшыларыннан акша да йыйнайдылар. Сосы орамлар яшавшылары – Амирхан Джумагишиев, Камиль

Яриков Абибулла Алаудинович – ДР-нынь «Центр ГО и ЧС» ГКО ПЧ-49 начальниги.

Анваров Анвар Мингажудинович – ДР бойынша Россия УНД эм ПР МЧС Южно-Сухокумск, Тарумов эм Ногай районлары бойынша ОНД эм ПР № 7 начальниги (соьйлесуьвге коьре).

Кулушев Артур Муратович – «Ростелеком» АОА Дагестан филиалыннь Кизляр каласынынь районлар ара зональннь байланыс узелининь Ногай РУС начальниги.

Гаджимагомедов Магомед Муртазалиевич – 03007 аьскерлик боьлигининь командири (соьйлесуьвге коьре).

Ярлыкапов Арслан Аминович – «Ногайский район» МО администрациясыннь ГО, ЧС эм мобилизационлык иси бойынша бас специалисти.

«Ногайский район» МО еринде терроризмнинь алдын шалув ман байланыста Антитеррористтик комиссиясы ман каралмага болатан соравларды карав уьшин, солай ок Антитеррористтик комиссиясыннь карарларынынь проектлерин аьзирлев уьшин токтастынь 2-нши приложениеси мен келисте тоьменде сырасы ман Антитеррористтик комиссиясыннь ис туьркими туьзилген:

Межитов Амирхан Зейнадинович – «Ногайский район» МО администрация акимбасынынь орынбасары, ис туьркимининь етекииси.

Ис туьркимининь аьзалары:
Уразаева Зарина Арсланбиевна – «Ногайский район» администрациясыннь ведуций специалисти.

Отегенова Кайтархан Юсуповна – «Ногайский район» МО администрациясыннь билимлендируув боьлигининь начальниги.

Кудайбердиев Яхья Таймасханович – «Ногайский район» МО администрациясыннь маданият боьлигининь начальниги.

Сарсеев Сафар-Али Алимханович – «Яслык» яслар орталыгынынь директоры.

Кожеева Эльмира Юнусовна – «Шоьл тавысы» республикалык газетасынынь бас редакторы (соьйлесуьвге коьре).

Эльгайтарова Зарета Таймасхановна – «Центр занятости в МО «Ногайский район» ГКУ-дыннь куьлыксыз граждандарды куьлык пан канагатлав бойынша ведуций инспектор.

Атангулов Мухаммед-Расул Эльмурзаевич – Ногай районынынь имамы (соьйлесуьвге коьре).

Арсланов Алимбек Залимханович – ДУМД ярыкландырув боьлигининь куьлыкшысы.

Бу кабыл этилинип алынган токтасты толтырылуьвуна район етекшиси ягыннан тергев салынган.

«Ногайский район» МО акимбасынынь токтастары (07.10.2015 й., № 41 эм 234.06.2016 й., № 47) куьшинен тайган деп эсапланадылар.

Оразалиев, Танманбет Тореев шеттен карап турмай, тез арада Кизилорттан баска трансформатор аькелип, саладылар. Оларга озь коьмегин крановщик Мураддин Мустафаев те етеди.

Сосы атлары белгиленген йигитлерге янбыларда «село Терекли-Мектеб» СП МО администрациясында Сый грамоталарды Зейдулла Аджибайрамов тапшырды, авыл яшавшылары халкынынь оньайлыгы

уьшин куьш салган йигитлер акында билмеге эм олардан коьрим алмага болаягын белгиледи. Оннан сонть «село Терекли-Мектеб» СП МО депутаты Р.Гапаров яшавшылар, власть коьлындагыга карап турмай, олар ман биргелесип ислесе, коьп затка етиспеге болатаны акында айтты.

Н. ЭРЕЖЕПОВА.

Суьвретте: Сый грамоталар тапшырув мезгили.

ДР МУНИЦИПАЛЛЫК РАЙОНЛАРЫНА ЭМ КАЛА ОКРУГЛАРЫНА

Эс этиньиз!

ДР Экономика эм территориаллык оьрленув министерствосы билдиреди: ДР Оькиметининь «Дагестан Республика еринде ерли баславлар проектлерди яшавга шыгарув акында» токтасы ман (25.04.2016 й., № 110) келисте ДР МО-ларынынь ерли баславлар проектлерин яшавга шыгарув уьшин субсидиялар алуьвга конкурс озгарылады. Онынь мырады – ДР еринде ерли самоуправление органдарды эм яшавшыларды энть маьнели маьселелерди шешуьвде яклав.

Бу ерде яклавдынь бас белгиси – яшавшылардынь кень ортакшылык этуьви мен ерли дережеде аян соци-

аллык борышларды шешуьвге каратылган ерли самоуправление органдарынынь проектлерин конкурс негизинде айырув эм финанслав.

Ерли баславларды яклавга субсидиялар алув уьшин конкурс документациясы ДР Экономика эм территориаллык оьрленув министерствосында 2017-нши йылдынь 1-нши апрелине дейим алынады эм регистрацияланады. Сол министерстводынь «ДР Оькиметининь 2016-ншы йыл 25-нши апрельде кабыл этилинип алынган 110-ншы номерли токтасты яшавга шыгарув бойынша шаралар акында» (ДР Юстиция

министерствосында ол 2016-ншы йыл 12-нши майда 34-од номер мен регистрацияланган) буйрыгы ман ДР МО-ларынынь еринде ерли самоуправление баславлар проектлерин яшавга шыгарув уьшин субсидиялар алув ман байланыста конкурста катнасув уьшин керекли документлер сырасы токтастырылган. Конкурста катнасув уьшин берилмеге керек аьризе эм граждандар йыйыныннь протокол кеплери ДР Экономика эм территориаллык оьрленув министерствосынынь сайтында «Документлер» – «Ерли баславларды яклав» боьлигинде ерлестирилген.

Маьнели соравлар ойласылды

Оьткен киши юма куьн «Ногайский район» МО администрациясын-да «Ногайский район» МО Депутатлар йыйынынынъ кезекли сессиясы болып озды.

Сессиядынъ куллыгында «Ногайский район» МО Депутатлар йыйынынынъ председатели, район аькимбасы Казмагомед Янбулатов, онынъ орынбасары Адильхан Янмурзаев, Дагестан Республикасынынъ Халк Йыйынынынъ депутаты, республика парламентининъ Курылыс, ЖКХ, коьлик эм байланыс комитетининъ председатели Мурат Мамаев, Дагестан Республикасынынъ Сырт территорияллык округы бойынша Дагестан Аькимбасынынъ толы ыхтыярлы ваькилининъ орынбасарлары Магомед Магомедов эм Константин Воронин, район депутатлары эм активи катнасты.

Сессиядынъ куьн йосыгына ойласува доьрт соров шыгарылган эди. Сонынъ бириншиси – 6-ншы февралде Дагестан Республикасынынъ Аькимбасы Рамазан Абдулатиповтынъ Дагестан Республикасынынъ Халк Йыйынына каратылган Язбасы акында ДР Сырт территорияллык округы бойынша ДР Аькимбасынынъ толы ыхтыярлы ваькили В.Деревянкодынъ информациясы ман А. Янмурзаев шыгып соьйледи. Онынъ айтувы ман, Язбада республикада туьзилген аьллер эм патшалык политикасынынъ маьнели йоллары акында белгиленген, экономикады оьрлентуьдинъ ой-ниетлери айтылган, социаллык, политика тармагынынъ соравлары коьтерилген эм республикады келектеги йылларга оьрлентуьв приоритетлери коьрсетилген. Язба бойынша оьз ойлары ман республика парламентининъ депутаты М.Мамаев эм район аькимбасы К.Янбулатов боьлиститлер. М.Мамаевтинъ соьзи мен, Дагестан Аькимбасы республикада оьткен йыллар ишинде уьйкен куллыклар этилингенин билдирип, етиспевликлерди коьрсетип, алдыда турган бас борышларды белгилеген. К.Янбулатовтынъ айтувы ман, биз буьгуьн озининъ Язбасында Р.Абдулатипов белгилегенлей, республикада ийги якка хыйлы туьрленислерди коьремиз. Бир заман Дагестан коьп ягыннан кери калган кризисли регионлардынъ бириси болган болса, эндигиси ол элимиздинъ алдышы регионларына тенълесип барады.

Язба акында айтылган ойлардан сонъ, район депутатлары соны хош коьруьви эм Язбады келеектеги йылларга республикады оьрлентуьв бойынша программалык документи эсабында макул коьретаганы акында карар кабыл эттилер.

Йыйылганлар сессиядынъ экинши соравы бойынша «Ногайский район» МО аькимбасы К.Янбулатовтынъ районнынъ 2016-ншы йыл узагында социал-экономикалык оьрленуьви эм 2017-нши йылдагы борышлары акында эсап беруьвин тынъладылар. Онынъ айтувы ман, ол районга етекши болып келген йылларда район ериндеги айлак та ямагат-политикалык аьллер осал оьлшемде болганын айырып белгиледи. «Ойлап каранъыз, бир уьйдеги эри – «аклардыкы», хатыны – «кызыллардыкы» болып, аьллер дурысында да ийгилендируьвди талаплайтаган эди. Эм биз соны ийгилендирдик. Ногай районы уьшин меним командам коьп куллыклар этти», – деди К.Янбулатов.

– Буьгуьнлерде Ногай районы республика субъектлери арасында ийгилердинъ бириси. Аьдемлер аьруьв яшайдылар, халк ислеиди. Бизде 900 мынънан артык гектар ерлер бар. Айтпага, мен етекши болып келетаган 2000-ншы йылда район бойынша 14 мынъга юьвк эгин ерлер кулланылатаган болса, 2016-ншы йылда бизде 27 мынъ 900 гектар ерлер кулланылып, халк уьшин ислеп туры. Дурыс, ол бизим, ерли влаьстинъ уьстинлиги тувыл, ама биз аьдемлерге ислемерге амал беремиз. Тагы бир мысал, районда 2000-ншы йылда 11 мынъ тувар мал бар деп саналган болса, буьгуьнлерде сонынъ саны 41 мынъга етискен. 2000-ншы йылда ерли хозяйстволар бузылып, койлар саны бир неше мынъ болып калган болса, аьли бизде 390 мынънан артык койлар бар. Ондай коьп затлар акында айтпага болады. Тагы да бир мысал, 2015-нши йылда районда 90 миллион маьнет акшадынъ налоглары йыйылган болса, 2016-ншы йылда 106 миллион маьнет акшадынъ налоглары йыйылды. Тек бу етимистинъ де бир ери бар: биз не шаклы коьп оькиметке налог йыйнаган сайын, оьки-

мет бизге сол шаклы аз карыж шыгара береди, – деди К.Янбулатов.

Район аькимбасы ол етекшилик эткен йыллардагы етимислердинъ бириси деп бир неше район авылларына табият газы еткерилгенин белгиледи.

– Биз бу яктан бас деп Ленин, Калинин, Нариман авылларга газ элтедик. Сонъында Батыр-Мурза, Червленные Буруны, Кара-Сув, Кумлы авыллардынъ яшавшылары да табият газын ягып суьйиндилер. Ызгы йылларда да биз Орта-Тоьбе, Шумлелик, Куьнбатар, Бораншы авылларына дейим де газ тартув уьстинде куллык этемиз, – деди район етекшиси.

К.Янбулатов онынъ етекшилиги заманында бир неше социаллык маьнелиги болган меканлар салынганын атлы-аты ман айтты.

– Биз районда уьйкен меканлы янъы спортзал, администрация, район больница меканларын курдык. Ленин, Нариман авылларында спортзаллары ман бирге янъы школа меканларын салдырдык. Бу затларды ким эткен деп ойлайсыз? Соларды биз, бизим командамыз эткен! Аьлиги заманда меним етекшилигим астында Орта-Тоьбе авылында да янъы школа меканы курылып туры. Оннан алдынгы йылларда районда байланыс осал болган саялы, биз АТС-ты янъыртып, ога янъы ол заманга келисли куватлы алат салдык. Ондай алат коьп ерлердеги АТС-лерде йок та йок эди. Мине арамызда олтырган аьлиги район депутаты Шатемир Мунгишев соны шайытлар. Оннан сонъ район орталыгында 400 орынлы Россиядынъ кубыла регионларынынъ биревинде де болмаган янъы балалар бавынынъ меканын курдырдык. Сонда аьли де 100 бала алмага, бавды 500 орынлы этпеге де болады. Эндиги ким айтпага болады бу затларды Казмагомед этпеген деп? Бирев де! Каранъыз, буьгуьнлердинъ озинде де мен республика бойынша калалар эм районлар ара ремонт этилуьвге беркитилген 10 объектлердинъ 2-вин бизим районга тилеп алдым. А мени осал билимсиз, алай-булай деп Интернетке язадылар. Соны ман быйыл Терекли-Мектеб авылындагы алдынгы педучилище меканы эм Червленные Буруны авылынынъ маданият уьйи заманга келисли кепте ярастырылаяклар. Мен озим тамаша этемен кайтип биз сол шаклы

куллыкты этпеге уьлгиремиз!

2000-ншы йылларда Червленные Буруны авылдан аргы якка карап асфальт йолы йок эди. Биз сол йолды да тап Ставрополь крайынынъ япсарына дейим еткердик. Тек бу ерде айтув керек, сога тоьселген асфальт-бетон осал сапатлы болганын. Мен онынъ акында коьпте айтканман.

Ызгы заманларда биз Терекли-Мектеб авылында 15 шакырым йолга, Терекли-Мектеб – Нариман авыллары арасындагы 5 шакырым йолга да янъыдан асфальт-бетон тоьседик. Бу ислер баьриси де тек меним уьстинлигим тувыл, ол бизим баьримиздинъ де етимисимиз.

Мине тагы бир керти мысал. Бизим районымыз билимлендируьв ягыннан республикадагы 42 районлар ишиннен тек 2 каладан кери калып, 3-нши орынды бийлейди. Ол уьстинлик тувыл ма? Бизим окувшылар, окытувшылар баьри конкурсларда да алды орынларды аладылар. Тек янъыларда Нариман авыл школасы конкурста енъди.

Маданият ягыннан бизди дайым да мактайдылар. Неше кере, айтпага, бизим драма театрымыз Турцияга, Татарстанга, Казахстанга, баска ерлерге барып, озьлерин ийги ягыннан коьрсетип келедилер. Сондай неше мысаллар да келтирмеге боламыз, – деп белгиледи К.Янбулатов.

Муннан сонъ А.Янмурзаев район аькимбасынынъ эсап беруьвин макул коьрип алуьв акында район депутатларынынъ сессиясынынъ карарын окыды. Сессиядынъ куьн йосыгы бойынша онынъ катнасуьвшылары РФ МВД-нынъ Ногай районы бойынша боьлигининъ начальниги Абдурахман Койлубаевтинъ оьткен 2016-ншы йыл уьшин эсап беруьвин тынъладылар. Район депутатлары онынъ эсап беруьвин де макул коьрдилер. Бу эсап беруьв бойынша «Ногайский район» МО Ямагат палатасынынъ председатели Эльмурза Саитов оьз ойын айтты эм сав район иш ислер боьлигининъ аьрекетине эм онынъ янъы етекшисининъ исине ийги белгисин берди эм соны аян мысаллар ман да беркитти.

Сессиядынъ уьшинши эм доьртинши соравлары ойласылган сонъ, депутатлар тийисли карарлар кабыл эттилер.

ДР «НОГАЙСКИЙ РАЙОН» МО 5-нши КЕРЕ ШАКЫРТЫЛГАН ДЕПУТАТЛАР ЙЫЙЫНЫНЫНЪ 37-нши СЕССИЯСЫНЫНЪ КАРАРЫ

2-нши февраль 2017-нши йыл

№ 224

Район прокурорынынъ «Ногайский район» МО Депутатлар йыйынынынъ 32-нши сессиясынынъ «Ногайский район» МО ваькиллик органына сайлавларды токтастыруьв акында» деген карарына протестин билдируьви акында

«Ногайский район» МР Уставынынъ 22-нши статьясында булай деп коьрсетилген. «Ногайский район» муниципаллык районынынъ Депутатлар йыйыны муниципаллык сайлавларда сайланган авыл поселениелер аькимбасарынан яде авыл поселение ваькиллик органы ман оьз сыра-

сыннан эм поселение ваькиллик органы ман оьз сыра-сыннан сайланатаган поселениелер ваькиллик органынынъ депутатларыннан токтастырылган ваькиллик нормалары ман келисли аьлде туьзиледи...». Ама авыл поселениелер МО Уставларына аьлиге дейим тийисли туьрленислер киргистилмеген, конкурс негизинде сайланган авыл поселениелер аькимбасары болса Россия Федерациясынынъ Конституционлык судынынъ 01.12.2015-нши йылдагы 30-ншы номерли токтасына карамастан, озьлерининъ депутатлык полномо-

чиелерин салган йок. Соьйтип олар Россия Федерациясынынъ Конституциясына келисиз эски редакция иштелиги болган Уставлар ман юре бередилер.

«Ногайский район» МО Депутатлар йыйынынынъ 32-нши сессиясында кабыл этилинген «Ногайский район» МО ваькиллик органына сайлавларды токтастыруьв акында» деген карар авыл поселениелер йыйынларынынъ аьрекетсизлигиннен «Аьлиги Федераллык законынынъ 10-ншы статьясын кулланудынъ йорыгы акында» деп

аталган (02.10.2012-нши йылдагы 157-нши номерли Федераллык законынынъ редакциясында) статьяга келиседи. Сонда, эгер ерли самоуправление органынынъ яде коьрсетилген органлар депутатларынынъ полномочиелери 2012-нши йылдынъ 31-нши декабринде кутылатаган болса, кезекли сайлавлар йылдынъ сентябрь айынынъ экинши каты куьнинде оьткериледи деп коьрсетилген. Соны ман байланыста «Ногайский район» МР Депутатлар йыйыны карарлайды:

1. Районнынъ авыл посе-

лениелер йыйынларына кыска заман ишинде оьз Уставларын аьрекет этип турган законодательство ман келисли аьлге келтирмек.

2. «Ногайский район» МР ваькиллик органына сайлавларды токтастыруьв акында соражды авыл поселениелери оьз Уставларын аьрекет этип турган законодательствога келистирген сонъ карастырмак.

3. Сесиядынъ сондай карарын «Шоьл тавысы» республикалык ямагат-политикалык газетасында баспаламак эм район администрациясынынъ сайтында ерлестирмек.

К. Янбулатов, *«Ногайский район» МО Депутатлар йыйынынынъ председатели, «Ногайский район» МО аькимбасы.*

ЮРЕК ДЕРТИ

Сен эсимизде оьмирге

2017-нши йылдынъ 15-нши февраль куьнинде бизге авыр хабар келди: шынты тенъимиз, алаал досымыз, исине бек мукаят, халкы уьшин кыйналган, аьелине аявлы Ахмат Кульниязов дуьнядан тайган.

Ахмат Биймурзаевич Кульниязов 1946-ншы йыл 19-ншы июньде Ногай районынынъ Таьтли-Булак авылында тувган. 1966-ншы йылда А-Х.Ш. Джанибеков атындагы Терекли-Мектеб орта школасын окып битирген. Украинадынъ Чертков каласында аьскерлик борышын толтырган. Эли алдында эр борышын намысы ман толтырганын онда казанган Сый грамоталары, разылык хатлары шайытлайдылар.

Ис аьрекетин Ахмат Биймурзаевич В.И. Ленин атындагы совхозында эсапшы болып куллык этуьвден баслаган, сонъында бухгалтер болып кыйын салган. Талаплы, исине мукаят куллыкшыдынъ аты уьйкен сый ман айтылатаган эди. Аьрекет эте турып, билим алмага ымтылысы арткан тенъимиз 1974-нши йыл Ставрополь каласында етекши кадрлар аьзирлейтаган школасын, а 1985-нши йылда болса Дондагы-Ростов каласында йогары партшколады окып битиреди.

1975-нши йылда А.Кульниязов Арсланбек

авыл советининъ председатели этилинип сайланган эм бу яваплы ис орынында 23 йыл узагында – 1998-нши йылга дейим куллык эткен: халк каярин шегип, аьр аьдемнинъ аьлин билип, ясуьйкенди сыйлап, ясларга йол коьрсетип бардырган оьзининъ ис аьрекетин.

Сонъ А. Кульниязовка ис орынын авыстырмага туьскен. Бала шагынан алып йырламага, авыл клу-

бынынъ тоьринде ойнамага аваслыгы болган досымызды бакты Ногай халк драмтеатрына аькелди. Мунда онынъ йогарыдан берилген оьнери мукаят та яркырады: Ахматка «Дагестан Республикасынынъ ат казанган артисти» деген сыйлы ат берилди. Кертileyин де, колыннан домбра туьспеген, занъырав сесли халк йыравы эди Ахмат. Онынъ акында «эди» деп, озган заманда язбага юрек

авырайды.

Шаиримиз Кадрия (яткан ери рынок болсын) буьгуьн бизи мен кайгырады:

*Канатыннан куслар
кушын йойгандай,
Коьп досларды йоллар
бойда йойганман.
Ковьден тайган
досларымнынъ
кысметин
Юрегимде не коьп
терен ойлайман!
Ай-хай, сени!
Авазынъды коьтерип,
Бармас эдинъ
азбарынъа
досынънынъ,
Тек кетелер мине
деген досларым,
Мени етим эте
юрим касымнан...*

Ахматты биз эсимизде оьмирге саклаякпыз. Онынъ дуьнядан тайганы ман байланыста аьелине, балаларына, кардаштуьвганларына каты кайгырувымызды билдиремиз эм бассавлык йораймыз.

Бирге окыган тенълерни: *Боранали Азимов, Мархаба Аджиева, Курман Болатов, Фатима Гапарова, Рашид Зарманбетов, Бийсолтан Исмаилов, Менлибийке Кулунчакова, Мавлидин Курпаев, Заурбек Муллаев, Бриллиант Манкаева, Роза Мансурова, Зухра Оразбаева, Марзия Савкатова, Маулизат Тортикова, Зейнадин Эсиргенов, Адильхан Янмурзаев.*

А.Б.Кульниязов

Быйылдынъ 15-нши февралінде халкымыздынъ абырайлы билимли зейинли увылларынынъ бири-си Ахмат Биймурза увылы Кульниязов яшав оьмирининъ 71-нши йылында аталарымыздынъ ахырет дуьнясына йол алды.

Ахмат Биймурза увылы 1946-ншы йылда районымыздынъ буьрингысы Арсланбек авылында тувган, балалыгы Янъы авылда оьткен. 1966-ншы йылда А-Х. Джанибеков атындагы Терекли-Мектеб орта школасын окып битирип, 1969-ншы йылга дейим Совет Аьскер сырасында эр борышын толтырган. Ол яслай атасына коьмекши болып Ленин атындагы колхозында, сонъ совхозында куллык эткен. 1972-74-нши йылларда Ахмат Биймурза увылы Ставропольде совет-партия школасын кутарган. 1974-75-нши йылларда КПСС Ногай РК боьлик инструкторы болып ислеген, 1975-нши

йылдан алып 1998-нши йылга дейим Арсланбек авыл Советин басшылаган.

Йогары билимли, коьп затка оьнерли Ахмат Биймурза увылы 2001-нши йылдынъ 1-нши апрелинен Патшалык ногай драма театры курылган куьннен алып оьзининъ юрек согувы токтаган куьнге дейим сонъынъ энъ айтуьвлы эм сулыьлы актерларынынъ бири-си эди. Ол сол шаклы заман ишинде театр сценасында 30-га юьвек спектакльлерде, концертлерде эм янъыйыллык коьрсетуьвлерде белсенли катнаскан. А.Кульниязов кайсы сцена куллыгында ойнаса да, каравшылар онынъ яратуьвшылыгына, усталыгына, ол ойнаган геройларынынъ яркын келпетлерине дайым да тийисли белгисин бергенлер. Оннан баскалай, Ахмат Биймурза увылы «Айланай» патшалык фольклор-этнографиялык ансамбли мен бирге айтуьвлы ногай йырлауларынынъ толгавларын, буьрингы халк эпос

йырларын усташа йырлавы ман тек Ногай районында тувыл, халкымыз яшайтаган баска регионларда, Турцияда, Татарстанда, Казахстанда белгиленген. Оьзининъ коьп йыллык етимисли маданият аьрекетин уьшин ол Дагестан Республикасынынъ ат казанган маданият куллыкшысы деген сыйлы ат пан савгаланган.

Ахмат Биймурза увылы яшавда туткан белсенли орыны, бийик аьдемшилиги, аьдиллиги, табият танълыгы эм оьнери мен сав коллективимизге янган яркык уьлги эди. Ол кайсы ерде де яслардынъ насихатшысы эм коь-

Патшалык ногай драма театрынынъ коллективи.

«Айланай» патшалык фольклор-этнографиялык ансамбли, РФ ат казанган маданият куллыкшысы Нарбике Муталлапова ансамблдинъ биринши катнасуьшысы, оьнерли, ак юрекли, алаал ниетли, ашык коьнъилли, миллет маданиятына уьйкен косымын эткен

Ахмат Кульниязовтынъ

дуьнядан таювы ман кайгырувын билдиредилер, онынъ дайым да янында болган ян косагы Аваханга, балаларына ден савлык, эмишлик йорайдылар.

Ахмат-акай бизден кетти

Оны ман мени эки йыл алдын Караногайда экспедицияда болганда таныстырдылар. Меним сораыма явапты ол билмеге болады деп айттылар, эм мен Таьтли-Булак авылына йолландым. Бизди ол хош коьрип алды. Бизге буьрингы йырларды домбырада коьп ойнады, йыравлар эм олардынъ йырлары акында хабарлады. Меним излевлеримде де мага ярдамласты. Биз кайтканда каранъа болган эди, ама ол бизди йибермеге суьймей турды. Мен ол аьдемди биринши кере коьрип туры эдим, эм ол мага бек ярады. Аьели де онынъ ийги.

Экинши куьн мен Терекли-Мектебте театрга барган эдим, онда да мен Ахмат-акай ман йолыгыстым. Ол театрда куллык этеди экен. Сол заман мен бу аьдемнинъ уллылыгын анълап басладым.

Москвага келгеннен сонъ да, мен коьп заманлар бизим йолыгысты эске алып турдым.

Бу оьзгерислерден сонъ бир айдан Москвада Сабантой озгарылды. Ол бек уьйкен байрам эди, эм онда мынълаган конаклар катнастылар. Байрамда ногайлар да ортакшылык эттилер. Мен онда ак термеде коьрдим, соны ман суьвретлерде коьп ерлерде коьретаган эдим. Оьзимнинъ коьзлери ме ынанмай, бизге ногай терме де келген ме экен деп ойладым. Сол заман термеден Ахмат-акай

шыгып, мени аьжейипке калдырды. Сонъ Москвага ногай термеде коьрсетпеге аькелгенин айтты. Кайда онынъ термеси болган экен. Ахмат-акай термеде конакларды йолыкты, журналистлерге ногайлардынъ маданияты акында хабарлады, бизим баска артистлер мен бирге йырлады. Сол термединъ аркасы ман, ногайлар байрамда энъ де аз болса да, баскалардынъ эсин оьзлерине каратты. Бизим термединъ касында суьвретке туьспеге суьйгенлер коьп болдылар.

Байрамда баска халклардынъ термелери уьйкен эди эм кайсы бир халклар бир неше терме де курыпты эдилер, ама бизики энъ ыспай эди. Айтпага, экинши куьн Сабантойга багысланган суьвретлерде савлай бизим ногайлар эди. Соьйтип, кыска заманнынъ ишинде мен бу ийги аьдем мен бир неше кере йолыгыстым. Сонъ билдим мен Ахмат-акай (йырма йылдан артык заман!) Арсланбек авыл Советининъ аькимбасы болганын, ат казанган артист эм маданият куллыкшысы экенин. Мага коьре, ол яркын, ийги эм тири аьдем эди. Ахмат-акайдынъ орынына аьдем табуьв кыйын. Сургут каладынъ Ногай ясларынынъ союзы баьри мен бирге кайгырады. Яткан еринъ еннетли болсын, Ахмат-акай! Кайгырамыз.

Радмир НУРАЛИЕВ.

Ногай районынынъ Калинин авылынынъ сыйлы оьрметли ясуьйкени, маслагатшысы Ахмат Биймурза увылы Кульниязов-акамыздынъ топырак болуьвы ман оьз аьелимнинъ, авыл ямагатынынъ атыннан

оннынъ аьелине, кардаштуьвганларына бассавлык йорайман. Ол тек бизим уьшин тувыл, сав халкымыз уьшин уьйкен йойым. Яткан ери рынок болсын, Алла ога Еннеттен орын берсин!

Кайгырув

*Уьыт айдынъ он беси,
Уь яьылды авылга.
Шыккан кара бу хабар
Кар явдырды азбарга.
Эсип, борап кар явды,
Дуьняды агартып.
Балаларынъ келдилер
Узак йолды кыскартып.
Кайгы ютты Авахан,
Сырын айтып бозлады.
Уьйкен, кишкей баьриси
Ковьяс тоьгип йылады.
Ногай шоьлге белгиле
Атынъ сенинъ мактавлы.
Ясларга насихатшы,
Каьмбил, терен оьнерли.
Кайгымызды билдирип,
Мутнаска соьз беремиз.
Йойылмас аьруьв атынъ,
Турган шаклы халкымыз.*

САЛИМЕТ КЕЛЬДАСОВА,
Калинин авылы.

РЕШЕНИЕ ЗАСЕДАНИЯ XV-ой СЕССИИ 3-го СОЗЫВА ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО СОБРАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛО КУМЛИ» 02.03.2017г. № 28	
В целях формирования Собрания депутатов муниципального района МО «Ногайский район» Республики Дагестан шестого созыва и в соответствии с частью 4 статьи 35 ФЗ -131 «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», частью 1 статьи 22 Устава МО «Ногайский район» Республики Дагестан , Устава МО СП «село Кумли» Ногайского района Республики Дагестан.	
Сессия решила: 1.Депутата Собрания депутатов МО СП «село Кумли» Ногайского района Республики Дагестан Насырова Руслана Кошманбетовича, депутата Собрания депутатов МО СП «село Кумли» Ногайского района Республики Дагестан Менлиалиеву Фариду Оспановну делегировать в состав Собрания депутатов МО «Ногайский район» РД шестого созыва от МО СП «село Кумли» Ногайского района Республики Дагестан.	
2.Обязать Насырова Р.К. и Менлиалиеву Ф.О. отчитываться о своей деятельности в Собрании депутатов МО «Ногайский район» Республики Дагестан ежегодно до 10-го февраля.	
3.Решение вступает в силу с момента подписания. <i>Председатель сессии сельского собрания</i> <i>МО СП « село Кумли»</i> Р.К.Насыров.	

РЕШЕНИЕ № 37 7-ой СЕССИИ III-го СОЗЫВА ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО СОБРАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ КОКТЮБИНСКИЙ» 02.03.2017г. с. Нариман	
«О делегировании депутатов Собрания депутатов МО СП «сельсовет «Коктюбинский» в состав Собрания депутатов муниципального района «Ногайский район» Республики Дагестан»	
В соответствии с пунктом 1 части 4 статьи 35 Федерального закона от 06.10.2003 № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», части 2 статьи 3 Закона Республики Дагестан от 08 декабря 2015 года № 117 «О некоторых вопросах организации местного самоуправления в Республике Дагестан», руководствуясь Уставом МО СП «сельсовет «Коктюбинский», в целях формирования Собрания депутатов муниципального района «Ногайский район», Собрание депутатов МО СП «сельсовет «Коктюбинский»,	
РЕШИЛ: 1. Делегировать следующих депутатов Собрания депутатов МО СП «сельсовет «Коктюбинский»: - Адиева Абдулкапар Абдурахмановича; - Суяндикова Замир Байтемировича; - Шахбанова Ахмед Маджидовича; - Ялманбетова Тимурлан Залимхановича в состав Собрания депутатов муниципального района «Ногайский район».	
2. Настоящее решение вступает в силу с момента принятия и подлежит обнародованию, а также опубликованию на страницах республиканской общественно-политической газеты «Голос степи. <i>Председатель Собрания депутатов</i> <i>МО СП «сельсовет «Коктюбинский»</i> З.Б.Суяндиков.	

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОРГАНИЗАЦИОННОГО ЗАСЕДАНИЯ СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА «НОГАЙСКИЙ РАЙОН» РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН 6-ГО СОЗЫВА К сведению депутатов и жителей района!	
«21» марта 2017 года в 10.00 часов в зале заседаний администрации района МО «Ногайский район» состоится организационного заседания собрания депутатов муниципального района «Ногайский район» Республики Дагестан 6-го созыва.	
Повестка (проект) дня: 1. О выборах председателя Собрания депутатов муниципального образования «Ногайский район».	
2. О выборах заместителя председателя Собрания депутатов муниципального образования «Ногайский район».	
3. О постоянных комиссиях Собрания депутатов муниципального образования «Ногайский район».	
4. Разное.	

РЕШЕНИЕ № 21 IX -ой СЕССИИ III-го СОЗЫВА ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО СОБРАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ КАРАСУВСКИЙ» 03 марта 2017 г. с. Карасу	
« О делегировании депутатов сельского собрания в состав представительного органа МО «Ногайский район»» В соответствии с пунктом 1 части 4 статьи 35 Федерального закона от 06.10. 2003г. №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», руководствуясь Уставом МО СП «сельсовет Карасувский» и в целях формирования районного Собрания депутатов МО «Ногайский район», Собрания депутатов муниципального образования сельского поселения «сельсовет Карасувский» решает:	
1. Делегировать в состав представительного органа МО «Ногайский район»; 1) Аджатаева Кумукбий Адильхановича – депутата Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Карасувский».	
2)Шандавову Увылбийке Донбаевну – депутата Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Карасувский»	
2. Настоящее решение вступает в силу с момента подписания.	
3. Направить настоящее решение в районное Собрание депутатов МО «Ногайский район»	
4. Опубликовать настоящее решение в газете «Шоьл тавысь», разместить на официальном сайте поселения в ИТС «Интернет».	
<i>Председатель сельского Собрания</i> <i>МО СП «сельсовет Карасувский»</i> Я.С.Динакаев.	

РЕШЕНИЕ ЗАСЕДАНИЯ VIII-ой СЕССИИ 3-го СОЗЫВА ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО СОБРАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ АРСЛАНБЕКОВСКИЙ» 02.03.2017г. № 26	
В целях формирования Собрания депутатов муниципального района МО «Ногайский район» Республики Дагестан шестого созыва и в соответствии с частью 4 статьи 35 ФЗ – 131 «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», частью 1 статьи 22 Устава МО «Ногайский район» Республики Дагестан, Устава МО СП «сельсовет Арсланбековский»	
Решило: 1. Депутата Собрания депутатов МО СП «сельсовет Арсланбековский» Акбердиева Арслана Солтанхановича , депутата Собрания депутатов МО СП «сельсовет Арсланбековский» Алиева Толегена Ораковича, депутата Собрания депутатов МО СП «сельсовет Арсланбековский» Курганова Сейдуллу Ахматовича делегировать в состав Собрания депутатов муниципального района МО «Ногайский район» РД шестого созыва от МО СП «сельсовет Арсланбековский».	
2. Обязать Акбердиева А.С., Алиева Т.О., Курганова С.А. отчитываться о своей деятельности в Собрании депутатов МО «Ногайский район» ежегодно 1-го февраля.	
3. Решение вступает в силу со дня его подписания. <i>Председатель сельского собрания</i> <i>МО СП «сельсовет Арсланбековский»</i> Н.Б.Аджигайтаров.	

РЕШЕНИЕ VIII-ой СЕССИИ 3-го СОЗЫВА ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО СОБРАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛО ЭДИГЕ» 02 марта 2017г. № 15	
В целях формирования Собрания депутатов муниципального района МО «Ногайский район» Республики Дагестан шестого созыва и в соответствии с частью 4 статьи 35 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», частью 1 статьи 22 Устава МО «Ногайский район» Республики Дагестан и Устава МО СП «село Эдиге» Ногайского района Республики Дагестан.	
Сессия решила: 1.Депутата Собрания депутатов МО СП «село Эдиге» Ногайского района Республики Дагестан Календирова Равиля Гумарбековича, депутата Собрания депутатов МО СП «село Эдиге» Ногайского района Республики Дагестан Джумаева Каирбека Мавлидиновича делегировать в состав Собрания депутатов МО «Ногайский район» Республики Дагестан шестого созыва от МО СП «село Эдиге» Ногайского района Республики Дагестан.	
2.Обязать Календирова Р.Г. и Джумаева К.М. отчитываться о своей деятельности в Собрании депутатов МО «Ногайский район» Республики Дагестан ежегодно до 10-го февраля.	
3.Решение вступает в силу с момента подписания. <i>Председатель сессии сельского собрания</i> <i>МО СП « село Эдиге»</i> Елгишиев Р.Р.	

РЕШЕНИЕ XVII-ой СЕССИИ III-го СОЗЫВА СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «02» марта 2017 г. № 02	
В целях формирования Собрания депутатов муниципального района МО «Ногайский район» Республики Дагестан 6-го созыва и в соответствии с ч.4 ст.35 ФЗ-131 «Об общих принципах организации местного самоуправления в РФ», ч. 1 ст.22 Устава МО СП «село Червленные Буруны»	
РЕШИЛО: 1. Депутата Собрания депутатов МО СП «село Червленные Буруны» Сабутова Курманбая Кадыровича, депутата Собрания депутатов МО СП «село Червленные Буруны» Садыкова Эльдара Зинатдиновича, депутата Собрания депутатов МО СП «село Червленные Буруны» Арсланова Артура Махачовича делегировать в состав Собрания депутатов муниципального района МО «Ногайский район» РД шестого созыва от МО СП «село Червленные Буруны».	
2. Обязать Сабутова Курманбая Кадыровича, Садыкова Эльдара Зинатдиновича, Арсланова Артура Махачовича отчитываться о своей деятельности в Собрании депутатов МО «Ногайский район» ежегодно 01 февраля.	
3. Решение вступает в силу со дня его подписания. <i>Председатель Собрания депутатов</i> <i>МО СП «село Червленные Буруны»</i> А.С.Аманов.	

РЕШЕНИЕ XI-ой СЕССИИ 3-го СОЗЫВА ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО СОБРАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛО КУНБАТАР» 02 марта 2017г. № 31	
В целях формирования Собрания депутатов муниципального района МО «Ногайский район» Республики Дагестан шестого созыва и в соответствии с частью 4 статьи 35 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», частью 1 статьи 22 Устава МО «Ногайский район» Республики Дагестан и Устава МО СП «село Кунбатар» Ногайского района Республики Дагестан.	
Сессия решила: 1.Депутата Собрания депутатов МО СП «село Кунбатар» Ногайского района Республики Дагестан Адильгереева Рустама Моллалиевича, депутата Собрания депутатов МО СП «село Кунбатар» Ногайского района Республики Дагестан Карамурзаева Мурзадина Маушовича, депутата Собрания депутатов МО СП «село Кунбатар» Ногайского района Республики Дагестан Суяндикова Кельдимурата Сейдувалиевича делегировать в состав Собрания депутатов МО «Ногайский район» Республики Дагестан шестого созыва от МО СП «село Кунбатар» Ногайского района Республики Дагестан.	
2.Обязать Адильгереева Р.М., Карамурзаева М.М., Суяндикова С.К. отчитываться о своей деятельности в Собрании депутатов МО «Ногайский район» Республики Дагестан ежегодно до 10-го февраля.	
3.Решение вступает в силу с момента подписания. <i>Председатель сессии сельского собрания</i> <i>МО СП « село Кунбатар»</i> Адильгереев Р.М.	

РЕШЕНИЕ ЗАСЕДАНИЯ X-й СЕССИИ 3-го СОЗЫВА ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО СОБРАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ОРТАТЮБИНСКИЙ» НОГАЙСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН с. Орта-тюбе № 10 02.03.2017 г.	
В целях формирования Собрания депутатов муниципального района МО «Ногайский район» Республики Дагестан шестого созыва и в соответствии с частью 4 статьи 35 ФЗ – 131 «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», частью 1 статьи 22 Устава МО «Ногайский район» Республики Дагестан, Устава МО СП «сельсовет Орта-тубинский» Ногайского района Республики Дагестан .	
Сессия решила: 1. Депутата Собрания депутатов МО СП «сельсовет Орта-тубинский» Ногайского района Республики Дагестан Сагиндикову Ай-Гуль Магомедовну, депутата Собрания депутатов МО СП «сельсовет Орта-тубинский» Ногайского района Республики Дагестан Бекмуратова Адильбека Русланбековича, депутата Собрания депутатов МО СП «сельсовет Орта-тубинский» Ногайского района Республики Дагестан Менлибаева Батырмурза Канмурзаевича делегировать в состав Собрания депутатов МО «Ногайский район» Республики Дагестан шестого созыва от МО СП «сельсовет Орта-тубинский» Ногайского района Республики Дагестан.	
2. Обязать Сагиндикову А-Г.М., Бекмуратова А.Р., Менлибаева Б-М.К. отчитываться о своей деятельности в Собрании депутатов МО «Ногайский район» Республики Дагестан ежегодно до 1-го февраля.	
3. Решение вступает в силу с момента подписания. <i>Председатель сессии сельского Собрания</i> <i>МО СП «сельсовет Орта-тубинский»</i> З.М.Отегенов.	

АЪСКЕРШИ-ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТ

Олардынъ йигитлиги – аьлиги неси́лге коьрим

Афган еринде юрген согыс 10 йылга дейим созылды. Ногай шоьлде оьскен кайбир ясларымызга да сол тоьгерегин тав бийлеген Афган элинде оьткен кызыл тилли отлы оьзгерислерде катнаспага бакты буйырган. Авызларында ана суьти кеппеге уьлгирмеген яслардынъ кайбиревлери душпанлар ман атысуьда ян бергенлер, коьплеген йолдасларын йойганлар. Сол каты оьзгерислердинъ сынавларын тийислисинше оьтип, ата-анасынынъ, оькыткан оькытувшыларынынъ, авылдасларынынъ сенимин аклаган йигитлер де аз болмадылар.

Солардынъ бириси болады Кумлы авыл яшавшысы Мурзабий Курманбаевич Елманбетов. Яс, оьз тенълериндей болып, эр борышын толтырмага деп Аьскер сырасына йол алды. 1983-нши йыл – Афган еринде каты согыслар юрген заманы.

Баслап аьскерши ясты йолдаслары ман Кызыл байрак Туркестан согыс округына аькеледилер. Оннан сонъ яс Совет Союзынынъ энъ кубыла ери – Кушка каласында эки айлар турады. Оннан сонъ Ташкент каласында аьскерши Мурзабий Елманбетов оьз йолдаслары ман согыска аьзирлик коьруьв курсларын оьгеди. Афганистан ерине биринши кере аягын басканда, яс, эр борышын намыслы толтырып, оьз Элине, Тувган ерине аман эсен кайтарман деп соьз берди.

Тургунди деген провинциясында ортак аьскер батальоньнда 35593-нши боьлигинде эр борышын толтырып баслайды. Ол эр борышын толтырган батальоньнынъ блокпостлар, складлар, казармалар курмага деген бас борышы болган. 1985-нши йылдынъ 9-ншы

Май куьни онынъ эсинде дайымга сакланды. Ол, эр борышын толтырган аьскершилик боьлигининъ касындагы бийикликте душпанлар орынласкан эдилер.

Каты согысуьлардынъ биринде совет аьскершилери душпанлар орынласкан ерин аладылар. Ама кара ниетли душпан совет аьскершилердинъ савыт-садак туратаган складларын ягады, коьплеген яс аьскершилери янлары кур-

ман болады, керекли документлер, кийимлери янып соьнедилер. Ногай яс Мурзабий эм онынъ йолдаслары, сол аздаа оттынъ ишиннен шыгып, аман-эсен каладылар. Кайтпага буйрык ногай яска сентябрь айында шыгады. Ама ят элинде яска бир неше айлар кеш калмага туьсти. Кайтаяк ясларды авыстырмага келеятырган аьскершилери мен самолетын душпанлар атадылар. Баска аьскершилери аьзирлегенше, булардынъ кайтувы созылады. Коьп йолдасларын йойды ногай яс бийик тав Афганистан еринде. 1985-нши йылдынъ февраль айында ол, Афганистан элинде оьткен согыста эр борышын намыслы толтырып, Тувган ерине аман-эсен кайтады. Мурзабий Курманбаевич эр борышын намыслы толтырганы уьшин коьплеген савгаларга эм Сый грамоталарга тийисли этилген. Аьскерши-интернационалистлердинъ коьрсеткен йигитликлери ясларга коьрим болады.

Буьгуьнлерде Мурзабий ян косагы Сакинат пан эки эгиз кызларынынъ яшав-ислерининъ етимисине куьезленип оьмирин бардырадылар. Олар, медициналык академиясын тамамлап, буьгуьнлерде оьз иси мен элине пайдасын тийдирип келедилер. Уныклары тоьгерегинде ойнап, Мурзабий мен Сакинаттынъ куьезин арттырып келедилер.

Г. НУРДИНОВА.

Суьвретте: М. Елманбетов.

КОРФУ БЕРКИТПЕСИН АЛГАНЛЫ - 215 йыл

Россия данъкынынъ аралы

215 йыл артта, 1799-ншы йылдынъ 3-нши мартында орыс адмирал Федор Федорович Ушаковтынъ етекшилеви мен Корфу беркитпесин алуь бойынша урыслар тамамланды. Корфу – Ионический араллардагы французлардынъ энъ де уллы беркитпеси болган. Ол Бонапарт Наполеонга баскыншылык согыслар юритпеге уьстинликкли эди.

Доьрт ай узагына ян-яктан корсаланып алынган беркитпе-

ди француз аьскерлери бермеге амалсыз боладылар. Савлайын беркитпеди алуьда 8 мынъга ювык Россия, Турция, Греция эллерининъ аьдемлери катнаскан. Солай ок 2931 аьдем есирге туьскен, 20-дан артык корабльлер, 600 пушка эм бек коьп согыс алатлар орыслардынъ колына туьскен.

Корфуды алуь тарихке аралдагы беркитпеди тенъыз десантыннынъ куьши мен алын-

ган айлак сийрек болатанг ис болып кирген. Сосы аралларды босатуьдынъ уллы согыс – политикалык маьнеси болган. Онынъ сырагылары бойынша Россия тек туьрли эллер алдында уллы сыйга тийисли болып калмай, Средиземное тенъизинде согыс негизли эм сосы регионда савда юритуьвди оьрлендирер уьшин токтамага керекли ерлери болды.

Н. КОЖАЕВА.

АТАЛЫКТЫ САКЛАВШЫ КУЬНИ БЕЛГИЛЕНДИ

Бизим заманнынъ баьтирлери

Янъыларда элимиз бойынша Аталыкты коршалавшы куьни белгиленди. Сол байрамга рас келип, ерли музей Балалар яратуьшылык уьйининъ куьлыкшылары С.Зарманбетова Л.Аракчиева ман бирге йигитлик дерисин озгардылар. Деристе Балалар яратуьшылык уьйининъ тербияланувшылары, авыл школаларыннан волонтер куьплерининъ агзалары ортакшылык эттилер.

Аьр бир авылдан келген окувшылар оьз авылларынынъ Баьтирлери акында хабарладылар. Айтпага, уьйкен оьктемлик пен Карагас авыл орта школасынынъ окувшылары – террористлик актлар бойынша ян берген Ислам Койлубаев, Червленые Буруны – Замир Акмурзаев, Калинин – Эльдар Аджигельдиев акында кызыклы хабарладылар. Аьр бир окувшы юрек сезимлерин оьз ердеслери акын-

да уьйкен оьктемсуьв мен, яс янларынынъ уьзилуьвине оькинуьв мен айтып озды. Олардынъ эстелигине багысланган ятлавлар, яшав йолларына багысланып язылган сочинениелер оькылдылар, аьзирленген Баьтирлердинъ суьвретлери де, стенд те коьрсетилди.

Солай ок деристинъ барысында оьткен йылда оьзининъ эткен йигитлиги мен белгили болган дагестаншы ясымыз Магомед Нурбагандов акында да соьз болды. Ол Россия Баьтири деген атка тийисли болган, элбетте, ол – бизим ясларга коьрим эм уьлги.

Мунда Шешен еринде болган согыста катнаскан ердеслеримизди де эске алдылар. Коьп мысаллар келтирдилер. Элбетте, йигитлик – оьмирлерге.

Г. САГИНДИКОВА.

Суьвретте: йигитлик-дерис оьткен мезгили.

Яслардынъ йоллары ашык болсын

Йигитлик эм баьтирлик – шынты эр кисилердинъ касиетлери. Бизим районымыздынъ еринде аьрекетлейтаган иш ислер боьлигинде ислейтаган яслар оьз куьлыгын ийги этип бардырадылар, берилген борышларды заманында толтырадылар. Солардынъ ишинде – бизим ердесимиз Джалиль Мурзабиевич Куруптурсунов.

Яс, тек янъыларда ислеп басласа да, оьз куьлыгын бажарымлы кепте юритеди. Джалиль Терекли-Мектеб авылынынъ А-Х.Джанибеков атындагы школасын йогары белгилерге битирген, сонъ Астрахань каласында патшалык технический университетке туьседди, окувын битирген сонъ, эр борышын толтырмага кетеди. Сол йылларда, ол оьзин ийги яктан коьрсетип, окуьда да, спорт тармагында да уьстинликлерге етискен.

Куьлыкка туьскен заманда Дагестан Республикасы бойынша иш ислер министрствосында аьзирлик оьткен, ол мунда оьзин бек нызамлы этип коьрсеткен. Атайы Эсманбет Оразбаев

вичке эм тетеси Сайдат Исмаиловага Джалиль бек разы, олар оны ийги этип тербиялаганлар, яшавда кайдай аьлдер туьссе де, аьдемшилик пен яшамага деп уьйреткен.

Йыл сайын эр кисилер куьни белгиленеди. Сол куьнди Джалиль де куьлыкка карсы алады, неге десе онынъ бас борышы – район яшавшыларынынъ тынышлыгын саклав.

Г. БЕКМУРАТОВА.

Суьвретте: Д. Куруптурсунов.

РАЙОН ОРТАЛЫГЫНДА

Намысы йок аьдемде маданият кайдан болсын

Куьн сайынлык яшав оьзининь ийгиликлери мен, маьселелери мен кай-биримизди де ойландыра-ды, сол яшав айланысын-да баьримиз де айланамыз. Болса да коьплеген эрши затларды коьргенде ашув-га толып, карланамыз.

Буьгуьн бизим редакци-яга Терекли-Мектеб авыл яшавшысы Эмина Зайнут-динова келди, ол бизим редакцияда сийрек конак тувыл, куллыгы туьссе, оны биз суьйинип хош ала-мыз. Буьгуьн болса, онынь коьзи ясларга толып кел-ди. Айырым аьдемлер-динь намыссызлыгы, коьр-генсизлиги, маданияты йоклыгы ога ушыны ман да ок болып тиеди.

Эмина эски больни-ца меканында эри эм эки баласы ман яшайды, оьзи ол – 1-нши куьп сакаты, сога коьре авыл админи-страциясы олар яшайта-ган уьйдинь алдына кокыс таслайтаган багыр салып койыпты. Кыскаклы-дынь айтувына коьре, сол ерде 4 аьел яшайды, олар

бир юмадынь ишинде сол багырдынь яртысын да толтырмайдылар. Бол-са да эртен турганда, тоь-герек як кокыска толган болады. Намыссыз аьдем-лер каплар ман аькелип таслайдылар кокысты. Ел куьнинде кокыс азбар ман бир болып шашылады.

– Ким аькелип таслага-нын да билемен, болса да айтпага намысым етпей-

ди, – деп айтады Эмина. Сол зат онынь нызамы бар экенин шайытлайды. А намыссыз аьдемлер аьке-лип таслайдылар кокы-сты уялмай. Ким таслай-таганын билемиз, аьли де олар сол намыссызлыкты коймаса, газетадынь энди-ги номерлеринде атлары ман, суьвретлери мен, коь-лик номерлери мен сала-якпыз.

Намыс – бизим ишки тоьремиз, ол бизим исле-римиз сыйга тийисли ме-яде айыпка тийисли ме экенин шайытлайды деген акыллы аьдемлердинь бириси. Намыс аьр бир аьдемде болмага керек. Сол затты мутпага керек тувыл.

Г. БЕКМУРАТОВА.
Суьвретте: *багыр тоь-герегиндеги кокыслар.*

Тогерек яктынь «ярасыклыгы»

Янъы технологиялар оьмири. Кайдай суьйсеньиз, сондай азык-туьликлерди де ашамага, ишпеге де мырса-тымыз да, амалларымыз да бар. Кайсы элге де самолет пан енбил ушып барып келе-миз. Баьри зат та оьрленеди, оьседи, тек не пайда мада-ният дережемиз куьннен-куьнге тоьменленмесе, йога-ры коьтерилгени коьринмей-ди. Ол ясуьйкенди сыйлав ша, ясуьйкен «сен ким бол-дынь, аьши» деген ойга кал-ганмыз. Бу тек баска соьз.

Аьли бизим коьтерета-ганымыз – уьйкен маьселе. 2017-нши йыл – Россия бой-ынша Экология йылы деп токтастырылган, ама буь-гуьнлерде шоьлдинь коьр-кин кокыслар бузбаса, яра-сыкланганын коьрмеймиз. Аьлиги язлык шагында, куьн савьлелери ерге йлув бергенде, баьри наслык та, кокыс та коьринеди.

«Таза сол ерде, кайда тазалык тутылады...», – деп босына айтылмаган. Сонынь уьшин наслап турып, йй-наганнан пайда болмайды. Биз Марста да, Айда да яша-маймыз, яшайтаган еримиз – ногай халкынынь мада-ният орталыгы. Биз туь-рли ерлерде маданият дере-же акында соьйлеп, яслар-га акыл уьйретип келемиз. А орамлардынь орталары-на элтеп, кокысларды бала-

лар тувыл, акылы басылган, аьел курып, тербия беретан ата-аналар яде солар-дынь да ата-аналары йигер-лери батып, таслайдылар. Бизим газета бетлеринде кокыс маьселеси йылда да коьтерилип келеди. Соны окыйтаган авыл яшавшы-ларына да, авыл етекшиле-рине де соьзимиз толысын-ша етпейди. Ызгы йыллар ишинде авыл етекшилери яшайтаган ерлеринде, авыл тоьгереклеринде тазалык-ты тутпага (кокыс йййнай-таган автокоьлик шыгарып) шалысадылар, ама кокыс азаймайды.

Язлык – йылдынь кай-дай ярасык шагы. Шоьлде шыккан туьрли шешкей-лерди каплап, полиэтилен пакетлар ярасыкланадылар, ол балалардынь памперсле-ри ше, кайдай туьрли суьй-сеньиз де оьлшеми мен бар. «Уьйлерининь тоьгере-

гонды» яппага тилек салган эди. Онынь билдируьвине коьре, сол ислер оьткен йыл-дынь ишинде болган эди. Тек сол тилегине ол буь-гуьнлерге дейим де явап та алмаган, этилетан куллы-клар да коьринмейди.

– Аьли – язлык, бираз-дан исси яз шагы да келер, буьгуьнлерде сол тасланган кокыслар тек коьркти буза-таган болса, тезден туьрли ийислер де уьйге киреегине, мен сол наслык пан тыныс алаягыма шекленмеймен, – дейди ясуьйкен.

Кайдай ярасыкы курыл-ган уьйлердинь янларына кокыслар тоьгилип, коьрк бузылатаганы, авыл иши мен тыншайып, мал оьрип, юретаганы бизге янъылык тувыл, ол бизим уьйкен янъ-ылысымыз. Оьзимизге кара-ганнан пайда йок, элбет-те, оьзимизге де, яшайтаган еримизге де карамага керек-пиз. Тогерек яктынь тазалыгы – бизим ден савлыгы-мыздынь берклиги. Кокы-сты йойытув – оьз колы-мызда. Ягылатаганды яксак, коьмилетаганды коьмсек, соьз де йок.

Бу ерде авыл поселение-лерининь етекшилерине де куллыкларын янландырув, куьшейтуьв зыян болмас.

Г. САГИНДИКОВА.
Суьвретте: *шоьл коьр-ки.*

Объявление

Платить за коммунальные услуги через терминалы МФЦ – быстро, удобно, и надежно.

С помощью терминалов, расположенных в МФЦ, можно за считанные минуты провести оплату за газ, свет, мусор и другие коммунальные услуги. Вы можете это сделать самостоятельно или с помощью специалиста центра. Принцип операции прост:

- выбираете из перечня нужный пункт оплаты;
- набираете во всплывшем окне номер лицевого счета;
- вводите показания счетчика;
- вносите сумму задолженности, нажимаете кнопку «Оплатить».

Кроме коммунальных услуг, через терминалы можно оплатить все виды налогов, штрафы ГИБДД, госпошлины и ряд других платежей. Более подробную информацию можно узнать по номеру Call-центра: **89387778241**.

ИЗВЕЩЕНИЕ

О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ, НАХОДЯЩИХСЯ В МУНИЦИПАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ

Администрация муниципального образования сельского поселения «сельсовет Карагасский» Ногайского района Республики Дагестан сообщает о проведении открытого аукциона по продаже земельных участков из земель населенных пунктов, находящихся в муниципальной собственности.

Решение о проведении открытого аукциона: Постановление главы администрации муниципального образования сельского поселения «сельсовет Карагасский» Ногайского района Республики Дагестан.

Организатор аукциона (Продавец): администрация муниципального образования сельского поселения «сельсовет Карагасский» Ногайского района Республики Дагестан.

Форма торгов: открытый аукцион по закрытой форме подачи предложений по цене.

Место проведения аукциона: 368850 Республика Дагестан Ногайский район с.Карагас ул. Воинской славы, 7 (здание администрации сельского поселения).

На аукцион выставляются следующие земельные участки:

- лот № 1 общей площадью 1200 кв.м. в с.Карагас по улице Кадырбулатова № 40, с кадастровым номером 05:03:030010:719. Вид разрешенного использования – для ведения личного подсобного хозяйства;
- лот № 2 общей площадью 1535 кв.м. в с.Карагас по улице Новосельская № 26/а, с кадастровым номером 05:03:030010:724. Вид разрешенного использования для ведения личного подсобного хозяйства;
- лот № 3 общей площадью 1200 кв.м. в с.Карагас по улице Кадырбулатова № 7а. Вид разрешенного использования – для ведения личного подсобного хозяйства;
- лот № 4 общей площадью 180 кв.м. в с. Боранчи по улице Юбилейная № 34 с кадастровым номером 05:03:000007:1222. Вид разрешенного использования – для ведения коммерческого объекта;
- лот № 5 общей площадью 132 кв.м. в с.Боранчи по улице Юбилейная № 28 с кадастровым номером 05:03:000007:1221. Вид разрешенного использования – для ведения коммерческого объекта;
- лот № 6 общей площадью 180 кв.м. в с.Боранчи по улице Юбилейная № 42 05:03:000007:1223. Вид разрешенного использования – для ведения коммерческого объекта;
- лот № 7 общей площадью 1200 кв.м. в с.Боранчи по улице Озерная № 27/а .Вид разрешенного использования – для ведения личного подсобного хозяйства.

Дата начала приема заявок на участие в аукционе: заявки на участие в аукционе принимаются в течение 30 дней со дня опубликования настоящего извещения в СМИ по адресу: 368850 Республика Дагестан Ногайский район с.Карагас ул. Воинской славы, 7 (здание администрации сельского поселения) по рабочим дням с 8.00 до 17.00 по московскому времени.

Аукцион состоится на 31 день с момента публикации настоящего извещения (если 31 день выходной, то в следующий рабочий день) по адресу: 368850 Республика Дагестан Ногайский район с.Карагас ул. Воинской славы, 7 (здание администрации сельского поселения) в 10 часов по московскому времени.

Глава администрации
МО СП «сельсовет Карагасский» **К.З.Мамаев.**

КОНКУРС

Окувшылар эсине

РФ Федераллык Йыйынынын Федерация Совети мен эм Ерли сообществолар оърленуув институты ман «Россиядын аьлиги тарихинин дериси» Савлайроссиялык программады яшавга шыгарув ишинде 2017-нши йылдын февраль-май айларында «Бизим тарихимиз» Савлайроссиялык конкурс озгарылады.

Конкурстын бас мырады – Россия Федерациясынын орта

билимлендируув ошакларынын окувшылары арасында патриотизм сезимлерин оърлендируув эм Россия бактысына карысканлыкты оърлендируув ушин аьллер тузуув, аьлиги заманда Россия Федерациясында болатан озгеришлер акында окувшыларга билдируув.

Конкурса Россиядын аьлиги тарихине багысланган яратувшылык ислер алынады. Конкурс номинациясында – ямагат

тын баьри яшав тармаклары: Россиядын политикалык тузилисиннен халклар ара бирликти кеплевге дейим.

Конкурстын финалы Москва каласында 2017-нши йылдын 7-9-ншы май куьнлеринде озгарылаак. Конкурс еньювшилери «Артек» МДЦга путевкаларга, солай ок Еньюв куьнине багысланган байрам шараларда катнасувга тийисли болааклар.

СПОРТ

Дагестан ясларынын еньюви

Яньюларда Каспийск каласындагы Али Алиев атындагы Спорт уйинде Дагестан эм Шешен Республикаларынын

волейбол командаларынын «А» Йогары лига Россия чемпионатынын 16-ншы турынын матчы озды.

Волейбол клубларынын биринши ойынына ДР Аькимбасы Рамазан Абдулатипов, ДР Оькиметинин эм Аькимбасынын администрациясынын етекхиси Исмаил Эфендиев, оькиметинин биринши вице-премьерлары Анатолий Карибов эм Рамазан Алиев эм республикадын ведомстволарынын баска ваькиллери бардылар.

Республикамыздын Аькимбасынын коьтергишлеви «Дагестан» командасына куьш бергенлей, белгиленген команда «Грозный» командасын 3:2 эсап пан енди. Бу еньюв аркалы «Дагестан» командасы турнир таблицасында 4-нши орынга коьтерилди.

Кызыклы шатраш ойынында

Яньюларда Аталыкты саклавы куьнине багысланган шахмат турнири Нефтекум районунын Тукуй-Мектеб авылында обтти. Мунда баьриси 20 ойнавы катнасты. Ногай районунын шарага 4 ойнавы : Арслан Елакаев, Арсланбий Аджениязов, Янмурза Кожаяев, Динислам Адрезанов

эм олардын тренери Тимур Елакаев бардылар. Бизим районнын йигитлери бек ийги ойнадылар эм 3-нши баргылы орынга, кубокка, дипломга эм аьр бир катнасувы медальге тийисли болдылар. Байыр бириншиликте баьриси алмага болган 8 очкодан Янмурза Кожаяев 7 очкоды алды. Ол 1-нши орын

ды бийледи, солай ок 1-нши дережели дипломнын, кубоктын, медальдин иеси болды. Аьперим йигитлер! Сизге аьли де, оннан да бийик уьстинликлер йорайман.

Т. ЕЛАКАЕВ.

Суьврете: турнирде катнаскан Ногай районунын кеделери эм олардын тренери.

Куьнбатар авыл яшавшысы
Дайганат Копушевна Сагиндиковага
11-нши мартта 60 яска толаягы ман

Картаймайым яша деп,
Биз кудайдан тилеймиз.
Ийги куьнлер коьп болсын,
Деп айтпага сьземиз.
Каралдыгнын капысы
Куванышка ашылсын.
Тувган куьн мен хошламага
Суйгенлерин асыксын

Кутлавшылар: ян косагы Курман-Али, кедеси Рустам, кызлары Айнара, Эльмира, куев кеделери Амирхан, Темирбек, йиенлери Наида, Камал, Равиль, Расул.

Орта-Тоьбе авыл яшавшысы
Сунита Замировна Исмаиловага
6 яска толганы ман

Яс толган, ярк куьн,
Яхшылыклар йораймыз.
Ак юректен Сунитады
Тувган куьн мен кутлаймыз.
Сол аьрув куьн эсинде
Коьп заманга саклансын.
Узак оьмир, уьстинлик
Дайым сага йос болсын!

Кутлавшылар: атайы, Зекерья, тетеси Авакхан, абалары Кабират, Алтынай, Зита, акасы Иса.

Червленные Буруны авыл яшавшысы
Марат Альбертович Кузеевке
7-нши мартта 3 яска толганы ман

Заман калсын, сен оьши
Оьсип, бизди суйинтши.
Уьиньизге келгенде
Бетимизден сен оьпши.
Нагашакай, эней, баьри
Сени соьйтип сьземиз.
Ашк болсын йолын деп,
Биз Кудайдан тилеймиз.

Кутлавшылар: нагашакай, эней, акасы Мурат, кешеги Джамиля, абасы Эльмира, бебеси Марьяна.

Москва каласында яшайтаган кишкей ердесимиз
Арифутла Нурманбетович Сагиндикувка
10-ншы мартта 1 яска толаягы ман

Балдан таьтли
Балалардын баласы,
Сойтип сени, Арифутла, сьземиз.
Узак оьмир, коьп наьсип
Биз Кудайдан
Эмиренип тилеймиз.

Кутлавшылар: тетеси Уьылхан, абалары Галима, Фатима.

«ШОЛ ТАВЫСЫ»
(ГОЛОС СТЕПИ)

⊕6

ТОКТАСТУРУВШЫ:
Дагестан Республикасынын Баспа эм информация министрствосы.
Бас редактор
КОЖАЕВА Э.Ю.

Дагестан Республикасы бойынша Байланыс информациялык технологиялар эм коьлем коммуникациялар тармагында тергев салув бойынша Федераллык служба управленисинде регистрацияланган.

Регистрациялык номери ПИ №ТУ 05-00359 (12 декабрь 2016 й.)

Колязбаларга рецензия берилмейди. Олар кери ызына кайтарылмайдылар. Авторлар ой токтаслары редакциядык ман келиспесе боладылар. Авторлар ызымалары уьшин яванлылар. ДР-нын Баспа эм коьлемлик коммуникациялар бойынша комитети.

Баспалавга кол басылув заманы – 17 саьатте. Баспалавга кол басылган – 16 саьатте.

Адрес редакции и издателя:
368850, Республика Дагестан, Ногайский район,
с.Терекли-Мектеб, ул.К.Маркса, 49
Газета «Голос степи».
Электронный адрес: sholtavisi@mail.ru
Официальный сайт газеты (www.golos-stepi.ru)
Телефоны:
Общий отдел – 21-4-71
Индекс – 51365

Газета выходит 52 раза в году.
Тираж – 3000 экз.
Цена – 5 рублей.
Реклама и объявления публикуются по договорным ценам.
Газета отпечатана в типографии
ГАУ РД «ИД «Дагестан»
по адресу:
367018, ДР, г.Махачкала,
Проспект Петра 1, 61.